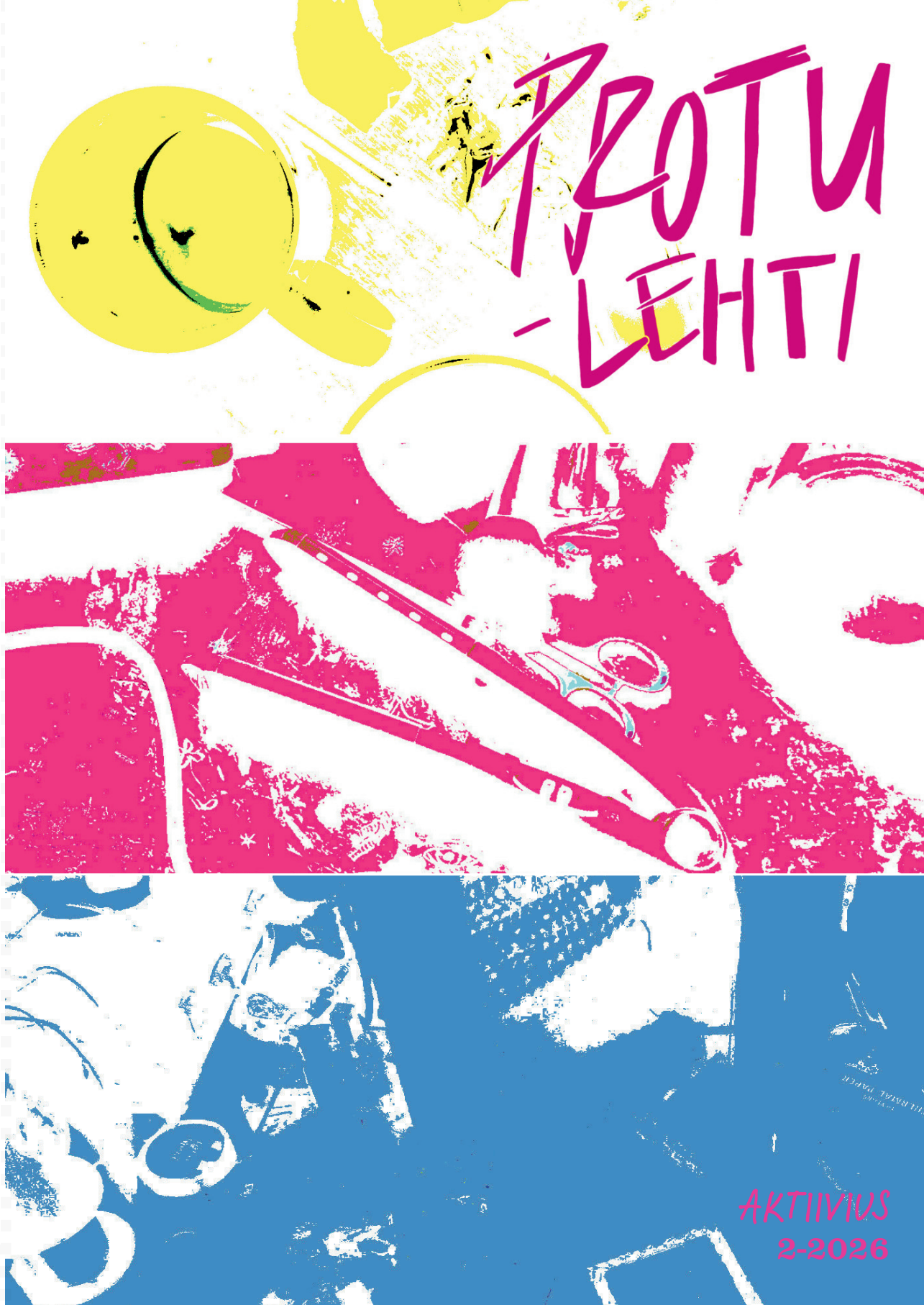

olit metsien ja vuorien lapsi
lehtikruunu päässäsi katselit
rantaan hakkaavia aaltoja
säärillesi kiipeileviä
muurahaisia
haavanlehtien vapinaa
ne tärisevät
niin kuin sinä
luonto on ainaisessa
liikkeessä
muttei se ole hermostunut
sen liike on päämäärätietoista
toisin kuin sinun,
ihmislapsi

-Milma

PROMETHEUS-
LEIRIN TUKI RY

AKTIVIIVUS
2-2026

Valitaan Protu joka päivä

Protu näkyy arjessani: vuorokauden ympäri viesteinä, iltaisin kokouksina, viikonloppuisin tapahtumina. Protu on myös yleinen puheenaihe piireissäni. Kesäisin vietän leireillä kaksi viikkoa, tiimissä ja kokkina.

Koen, että Protu antaa minulle valtavasti. Se on enemmän kuin harrastus, yhteisö tai työ. Protussa pääsen monipuolisesti toteuttamaan itseäni. Olen oppinut sosiaalisia taitoja, johtamista, pedagogiikkaa, julkista esiintymistä, heittäytymistä ja rajojen vetämistä; kirjoittamista, ruoanlaittoa ja palautteenantoa.

Protua on mahdollista syödä kauhan lisäksi myös lusikalla! Jos useampi ottaisi pienenkin lusikan käteensä, voisimme toteuttaa vielä hienompia leirejä ja tapahtumia. Protussa voi toimia tiimissä, liittyä johonkin jaostoon, kokata ja osallistua leireille ja tapahtumiin. Tukea voi myös liittymällä jäseneksi tai lahjoittamalla.

Tiedän, että monia jännittää tarttua lusikkaan. Entä jos ei ole aikaa? Entä jos en osaa mitään? Entä jos en ole tarpeeksi? Muistan itsekin miettineeni näitä kysymyksiä, kun pohdin

PÄÄKIRJOITUS

jaostoon liittymistä tai kouluttajaksi lähtemistä. Nyt huomaan, että protutoiminta on vahvistanut luottamusta omaan osaamiseeni.

Luet 17 vapaaehtoisen tekemää Protu-lehteä, joka on ensimmäinen paperinnumero sitten vuoden 2022. Lehti on ollut pitkään tauolla, sillä jäsenlehden merkitys on muuttunut digitalisaation myötä. Lehden tehtävä nyky-Protussa onkin yhteisön monipuolinen tarkastelu ja innostaminen. Yhteensä numeroa on ollut mukana tekemässä yli 30 protua. Kiitos kaikille!

Elämme maailmassa, jossa ajattelu- ja keskustelutaidot ovat katoava luonnonvara. Meillä on takanamme melkein 40 vuoden kokemus näiden taitojen vaalimisessa. Jatketaan perinnettä: valitaan Protu joka päivä, koska ilman meitä maailmasta puuttuisi tällainen utelias ja innostava yhteisö. □

Kerttu Suominen

Kirjoittaja on Protu-lehden toimitussihteeri, joka toimii tiimiläisenä, kokkina, kouluttajana sekä useassa jaostossa.

Malin (päätoimittaja) ja Kerttu (toimitussihteeri)

SISÄLLYS

Hallitukselta.....	2
Aktiivius uteliaasti pohdittuna.....	3
Tie protuun.....	4
Aktiivi, aktiivimpi, aktiivein.....	5
Tarinoita ja legendoja.....	7
Protun kautta – kaksi aktiiviudesta syntynyttä suhdetta.....	9
Kisse Ruuskan kolumni: Aktivisti vai aktiivi?.....	11
Haastattelu: "Olen iloinen, että uskalsin mennä".....	12
Kuka voi toimia Protussa?.....	13
Vilma Keskitalon kolumni: Menkää nukkumaan.....	14
Muistokirjoitus: Hyvästi Porkkis!.....	15
Sarjakuva.....	16
Puuhut ja ristikko.....	17
Yhteystiedot.....	18

Hallitus on viettänyt kesän mittaan ansaittua kokoustaukoa, mutta hallituslaiset eivät ole levänneet laakereillaan. Leirikesän sujuessa ilman suurempia kommelluksia, on hallitukselle jäänyt aikaa edustamiseen. Saimme kutsun mm. Satakunnan Vapaa-ajattelijoilta "Jumalattomille kesäpäiville", jotka järjestettiin heinäkuun lopulla jo 10. kerran. Toivottavasti tulevaisuudessa pääsemme kertomaan toiminnastamme yhä useampien yhteistyötahojen tapahtumiin.

Hallituslaiset ovat myös tukeneet toimielimiä toimintasuunnitelman ja toimeenpanotaulujen luonnissa, jotka toimivat pohjana tulevan vuoden toiminnalle ja toimielinkohtaiselle budjetoinnille. Uusi strategia vaatii uudenlaista tekemistä, joten toimeenpanotauluissa tulee näkymään aiempaa monipuolisemmin erilaisia toimia vapaaehtoisten hyvinvoinnin, kestävä talouden, saavutettavampien leirien ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Kirjoittaja on hallituksen jäsen. "Hallitukselta" on palsta, jossa Prometheus-leirin tuki ry:n hallitus kertoo kuulumisiaan.

HALLITUKSELTA

Emmi Kilpeläinen

Ihan kaikkien toimielinten kanssa emme vielä ole päässeet toimintasuunnitelmia ja toimeenpanotauluja tekemään, mutta aikaa on vielä. Toivottavasti saamme ne kaikki tehtyä yhdessä toimielinten kanssa, jotta emme hallituksessa arvaa tulevan vuoden toimintasuunnitelmaa, toimeenpanotaulua tai budjettia väärin. Pyrimme toki siinä tapauksessa tekemään parhaamme, jotta sisältö vastaisi mahdollisimman hyvin kunkin toimielimen tarpeita.

On tullut aika kääntää katse tulevaan vuoteen. Kiitos kaikille menestyksekkäästä leirikesästä – pidetään nyt kiva yhteinen syksy ja varmistetaan, että leirikesä 2027 tuottaa lisää merkityksellisiä leirikokemuksia! □

2/2026 AKTIIVIUS

Päätoimittaja
Malin Lehtonen

Toimitussihteeri
Kerttu Suominen

Kansi
Varpu Gustavson, Joli Orblin

Takakannen runo
Milma Härmäläinen

Taitto
Malin Lehtonen, Kerttu Suominen,
Varpu Gustavson, Hilma Selin,
Ilona Savunen ja Loska Rönholm

Lehden toimitus
Noa Falke
Varpu Gustavson
Siri Heilala
Milma Härmäläinen
Vilma Keskitalo
Milka Koivukoski
Tove Mannerkoski
Malin Lehtonen
Joli Orblin
Kisse Ruuska
Loska Rönholm
Tilli Salmijärvi
Ilona Savunen
Hilma Selin
Lilja Siurola
Kerttu Suominen
Puolukka Äärelä

AKTIIVIUUS UTELIAASTI POHDITTUNA

Aktiiviuden äärellä

Mitä on aktiivius? Tekemistä, jonkin asian yrittämistä, lobbaamista, edistämistä, liikuttamista, metelöintiä, raivaamista, tiedottamista, kokoustamista, juonittelua ja järjestämistä. Aktiivi on tehokkaan touhukas järjestöihminen ja menossa mukana. Hän järjestää ja osallistuu toimintaan, jonka kokee mielekkääksi ja itselleen tärkeäksi. Tunteen ytimessä on kokemus osallisuudesta ja toimijuudesta yhteisössä.

Aktiivi poikkeaa normaalista kansalaisesta tekemällä jotakin muuta kuin sitä oletettua (kävisi töissä, opiskelisi, harrastaisi). Mielestäni kaikkien pitäisi olla aktiiveja, muun muassa siksi, etten usko palkkatyön ylivaltaan. Yhtä hyviä ammattietuja kuin aktiivius tarjoaisi esimerkiksi Suomen suurlähettiläänä toimiminen jossain mielenkiintoisessa maassa. Aktiivius hyödyttää monia muitakin aktiivin itsensä lisäksi: itse asiassa yhteiskunnat, yleishyödylliset yhteisöt ja vallankumoukset pyörivät tällä aktiivien ilmaisella työllä. Aktiivien ansiosta nälkäiset suut tulevat ruokittua, lyönnit pysäytettyä, tiet raivattua, tulevaisuus rakennettua, pöytäkirjat kirjoitettua, meemit postattua – ja nuoret pääsevät leirille kokemaan elämänsä parhaan viikon.

Kirjoittaja on pitkäaikainen protuaktiivi ja Prometheus-leirin tuki ry:n 1. varapuheenjohtaja.

Teksti: Alma Koivisto

“Uteliaasti pohdittuna” on palsta, jossa protu pohtii numeron teemaa.

Aktiivius on myös omiaan hitsaamaan ihmisiä yhteen. Aktiivius vaatii uskallusta osallistua ja toimia, mennä mukaan uusiin ympyröihin ja laittaa itsensä alttiiksi sille, mitä (hyvää) tuleman pitää. Parhaimmillaan aktiivius opettaa, ettei tarvitse olla valmis tullakseen hyväksytyksi. Aktiivius on tekemällä oppimista ja vertaisuutta, jotain, mikä jaetaan ja koetaan yhdessä toisten kanssa. Toisaalta yhteisön pitää olla valmis elämään aktiiviansa mukana, jos se haluaa jatkaa liikettään.

Välillä tuntuu, ettei mikään sovi ja etten halua tehdä enää mitään aktiivisesti, mutta sitten herään ja huomaan, että taidan olla aktiivi kunnes kuolema korjaa. Oma suhtautumiseni aktiiviteeni on hankala: kuten niin moni muu, liitän tuohon titteliin ideaaleja, joita en usein onnistu elämään todeksi. Aktiivius ei kuitenkaan ole mikään varsinainen arvonimi, jonka jotkut joukostamme ansaitsevat, vaan se on pieniä ja suuria tekoja. Sielultamme ja hengeltämme olemme kaikki aktiiveja.

Antoisia lukuhetkiä Protu-lehden parissa kaikille aktiivin aluille sekä jo marinoituneemmille kavereille! □

TIE PROTUUN

Teksti: Puolukka Äärelä
Kuvitus: Ilona Savunen

Viima Ryhänen, 18, VVA

“Alun perin kuulin Protusta, kun sisarukseni kävi leirin vuonna 2017. Kiinnostuin Protusta heti, ja odotin seiskaluokasta lähtien aktiivisesti, että saisin itse mennä leirille. Mietin alun perin meneväni svenskeleirille, mutta lopulta tuntui paremmalta mennä yksin eikä samalle leirille koulukavereiden kanssa.

Oma leirini ei ollut kovin erityinen. Muistan vain, että tulevaisuuspolku oli tosi epäjärjestelmällinen ja ajattelin, että voisin itse vetää sen paljon paremmin. Päätin siis tietenkin heti kouluttautua ja lähteä tiimiin. Ensimmäinen tiimini oli todella protukokenut, joten sain paljon tietoa ja

rohkeutta jatkaa Protussa.

Heti leirin jälkeisenä maanantaina menin Helsingin paikallisprotun tapaamiseen, koska yksi tiimiläisistäni kävi siellä aktiivisesti. Paikassa

minulle mainostettiin purkajaisia ja purkajaisissa rekrytointiryhmään liittymistä, ja tietenkin lähdin heti mukaan kaikkeen.

Siihen aikaan lukion ykkösellä minulla ei ollut kovin paljoa harrastuksia tai kavereita, joten oli tosi paljon aikaa ja intoa tehdä uusia asioita. Hitaasti huomasin, että koko lähipiirini muodostuu protuista. Aktiivijuttuihin on siis motivoitunut aina eniten kaikki ihanat ihmiset, joita täällä tapaa!”

Pinja Kapanen, 19, VO

“Olin jo yläasteikäisenä halunnut Prometheus-leirille, mutta suomalaisen tapakristillisen perinteen mukaan kävin rippikoulun vuonna 2021.

Toiveeni toteutui viimein vuonna 2024, kun sain paikan Protulta, jo leiri-iän ylittäneille tarkoitettua sennuleiriltä. En usko, että tulen koskaan kokemaan mitään vastaavaa. Tuon viikon aikana opin itsestäni ja maailmasta valtavasti. Sennuleiri osui juuri oikeaan kohtaan elämässäni. Olimme kaikki aikuisuuden kynnyksellä etsimässä itseämme, ja saamassamme vertaistuesta oli jotain

todella kaunista. Minulla on yhä läheisiä ystäviä tuolta leiriltä, joihin pidän yhteyttä säännöllisesti.

Heinäkuun alussa pidin uuden ohjaajan puheen Halslahdessa. Olin ensimmäistä kertaa tiimissä, ja jännitin todella paljon sitä vastuuta, jota tulisin kantamaan aikuisena ohjaajana. Jälkeenpäin voin todeta, että jännitin turhaan. Nuoret osoittivat leirillä uskomatonta viisautta, empatiaa ja uteliaisuutta, jotka ennakkoluuloiselta aikuiselta

ta helposti unohtuvat. Myös tiimini tuki minua aina tarpeen tullen.

Prometheus-leirit ovat antaneet minulle niin paljon, etten halua, että yksikään Protusta kiinnostunut nuori jäisi paitsi tällaisesta kokemuksesta. Toivon, että tulen jatkamaan vapaaehtoistyötä Protussa vielä pitkään.”

Antti Kivivalli, 62, UVO

“Lähde ohjaajaksi! Somevirtaani tuli mainos ja olin jäänyt juuri työttömäksi, mikä tunnetusti mahdollistaa monia asioita. Konsepti oli tuttu, sillä reilut 10 vuotta aikaisemmin tyttäreni oli ollut leirillä. Ymmärsin ohjaajatarpeen ja arvioin kelpaavani mukaan mahdollistamaan hyviä kokemuksia.

Olin osin tavallisuudessani outolintu, mutta olen tottunut kuulumaan marginaaliryhmiin ja pro-

tuhenki on keskeisesti myös erilaisuuden ymmärtämistä ja hyväksymistä. Ensimmäisessä tiimitapaamisessa yksi tiimiläinen onneksi otti esille, miten oli hieman jännittänyt, kun ohjaajat olivatkin selvästi parikymppisiä vanhempia. Ikä on muutakin kuin numero, mutta este se ei ole.

Ensimmäisessä koulutuksessa kysyttiin, millä mielellä kohti ekaa leiriä. – Tämä on helppoa ja hauskaa, sanoin. Minulle vähän naurettiin, mutta olin samaa mieltä leirin jälkeen ja olen vielä toisenkin leirin jälkeen: tämä on helppoa, koska Protu toimii ja hauskaa, koska saa olla tekemässä hyviä juttuja.” □

AKTIIVI, AKTIIVIMPI, AKTIIVEIN

Teksti: Milma Hämäläinen,
Puolukka Äärelä, Joli Orblin

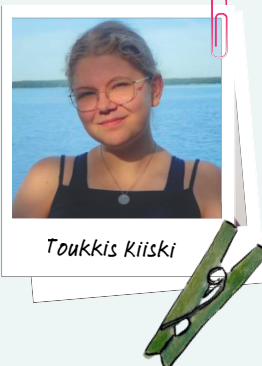
Mikä tekee ihmisestä protuaktiivin?

Protussa toimivia kutsutaan usein protuaktiiveiksi. Sanan takana oleva kokemus vaihtelee kuitenkin voimakkaasti. Toiset identifioituvat aktiiveiksi huomattavasti toisia vahvemmin, eikä määritelmäkään ole itsestään selvä. Mikä oikeastaan tekee protuaktiivin? Kuullaksemme ajatuksia aktiiviuudesta haastattelimme kolmea järjestössä toimivaa vapaaehtoista: Toukkis Kiiskiä, 16, Iiris Hannusta, 17, ja lo / Mirko von Belliä, 24.

Toukkis kävi oman leirinsä viime kesänä ja on sen jälkeen käynyt jatkoileillä ja satunnaisesti paikallisprotussa eli paiksussa, sekä toiminut tänä vuonna ensimmäistä kertaa tiimiläisenä. Toukkis kertoo, ettei kuvailisi itseään protuaktiiviksi, sillä ei toimi Protussa ympärivuotisesti. Iiris puolestaan on vetänyt leirejä, toimii kahdessa jaostossa sekä välillä tukihenkilönä ja tapahtumatyöryhmissä. Hän kokee itsensä protuaktiiviksi. Myös lo sanoisi olevansa protuaktiivi. Hän on kahden jaoston puheenjohtaja ja mukana kolmannessa. lo on vetänyt myös monta leiriä ja toiminut esimerkiksi Protun hallituksessa. "Koen, että protuaktiiveja ovat kaikki, jotka tekevät Protulle jotain vuoden ympäri eivätkä vain vedä leiriä kesän aikana", hän kertoo.

Esiin nouseekin useita erilaisia tapoja määritellä protuaktiivi. lo tarkentaa, että vaikka usein aktiiveiksi määritellään vain jaostolaiset, hän kokee, että laskea voisi myös esimerkiksi aktiiviset kouluttajat. "Toki se, kokeeko itsensä aktiiviksi, on aina oma mielipidekysymys", hän lisää.

Myös Toukkiksen käsitykseen aktiiviuudesta liittyy Protussa ympäri vuoden toimiminen. Hän kuitenkin kokee, että esimerkiksi aktiivisesti paiksussa käyvät voisi myös laskea aktiiveiksi. Iiris puolestaan kertoo kokeneensa itsensä aktiiviksi jo silloin, kun ei tehnyt Protussa tiimiläisyyden lisäksi muuta. "Koin itseni aktiiviksi, koska tein jotain järjestössä", hän sanoo ja korostaa leirinvedon merkitystä Protussa.

Onko siis olemassa lainkaan objektiivista tai yleisesti hyväksyttyä määritelmää sille, mikä tekee protuaktiivin? Kenties ei. Selvää kuitenkin on, että aktiivius on määritelmien lisäksi myös identiteettikysymys.

Protussa toimivat saavat käytännössä itse päättää, kuvaavatko itseään aktiiveiksi. Iiris kertoo huomanneensa, että aktiivi-sanaa jännitetään uudempien protujen kesken. He saattavat ajatella, että kynnys aktiivin identiteettiin ja piireihin on korkea ja vaatii intensiivistä osallistumista ja työskentelyä. Hän sanoo, että tämä saattaa nostaa kynnystä lähteä toimintaan. Suuri osa näkyvistä protuista tuntuu olevan aina kaikessa mukana, mikä saattaa aiheuttaa riittämättömyyden tunnetta niille, jotka tekevät vähemmän. "Se luo paineita: olenko tarpeeksi protu ja ansaitsenko olla mukana järjestön toiminnassa", Iiris kuvailee.

Entä onko sillä, kuinka tärkeäksi Protun kokee itselleen, vaikutusta aktiivi-identiteetin vahvuuteen? Iiris kokee, että Protun tärkeys motivoi aktiivitoimintaan ja tekee siitä mielekästä. lo pohtii järjestön tärkeyden itselleen saattavan vaikuttaa aktiivi-identiteettiin jossain määrin, mutta ajattelee kuitenkin protutoiminnan määrän olevan sitä tärkeämpi tekijä. Myös Toukkis, joka ei kuvailisi itseään protuaktiiviksi, kertoo kokevansa Protun itselleen todella tärkeäksi. Kokemus järjestön tärkeydestä ei siis ainakaan suoraan vaikuta siihen, määritteleekö itsensä aktiiviksi.

Eniten protuaktiiviuuden kokemukseen tuntuukin vaikuttavan se, miten paljon henkilö toimii Protussa. Voiko enemmän tekevä olla toista enemmän aktiivi? "Tavallaan voi olla enemmän aktiivi, jos on enemmän aktiivinen", pohtii Iiris. "Mielestäni se on vähän sellainen skaala", hän sanoo. lo puolestaan pohtii, että vaikka jotkut ihmiset tekevät Protussa enemmän kuin toiset, kukaan ei ole toista enempää aktiivi: "Me kaikki kuitenkin annamme Protulle sen työpanoksen, jonka elämäntilanteen, osaamisen ja kaiken muun puolesta pystymme ja haluamme."

Voiko aktiivius tai sen puute kuitenkin aiheuttaa protujen välille hierarkiaa? Toukkis kertoo, että koki ensimmäisessä leiritiimissään aluksi epävarmuutta. "Olenko oikeasti yhtä protuista kuin muut sen takia, että olen UA ja he ovat tehneet Protussa paljon enemmän kuin minä", hän kertoo miettineensä, mutta sanoo kuitenkin tajunneensa nopeasti, että vähempi kokemus tai aktiiviuuden puute ei tee hänestä vähemmän arvokasta protua. Iiris kokee, että aktiivius voi vaikuttaa siihen, miten jotkut näkevät itsensä suhteessa muihin. Hän kertoo huomanneensa, että esimerkiksi jaostoissa toimivat aktiivit ja yhden leirin kesässä vetävät saattavat liikkua eri piireissä. lo kokee, että henkilökohtaisesti aktiivius ei vaikuta siihen, miten hän näkee itsensä verrattuna muihin. Hän kertoo kuitenkin huomanneensa, että aktiivi-identiteetti saattaa aiheuttaa joissain ihmisissä hieman ylemmydentuntoa. lo kuitenkin pohtii, että ilmiö on harvoin aktiivisesti haitallinen: "Erityisesti nuorempien aktiivien kohdalla on ihan okei, että haluaa itselleen vähän sosiaalista asemaa ja kokea itsensä tärkeäksi, ja se saattaa joskus ilmiintyä sellaisena tärkeilynä, mutta näen sen tietyssä mielessä osana elämää."

Näiden vaikutusten lisäksi aktiiviuuden kokemuksella voi olla myös monia positiivisia seurauksia. Käsitys itsestä protuaktiivina voi luoda kokemuksen yhteisöllisyydestä: siitä, että on osa jotain suurempaa. Järjestön elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että Protulla on identiteetiltaan siihen sitoutuneita vapaaehtoisia. Kokemus aktiiviuudesta voi siis olla merkityksellinen niin yksilölle kuin yhteisöllekin.

Aktiiviuuden sitomisella identiteettiin saattaa kuitenkin olla myös negatiivisia seurauksia. Haastatteluissa nousi esiin kiinnostavia ajatuksia siitä, millaista painetta voi liittyä protuaktiiviuuden kokemukseen.

lo kertoo huomanneensa, että aktiivius voi joidenkin kohdalla johtaa siihen, että sitoo identiteettiään liiaksi tekemiseen. "Tuntuu, että se puskee ihmisiä tekemään liikaa tai olemaan ottamatta taukoja", lo pohtii. Hän kokee, että Protun aktiivikulttuuriin liittyy paine olla koko ajan tekemässä.

Myös Iiris kokee, että protutoimintaan liittyy painetta tehdä enemmän: "Monet kokevat sellaisen pakottavan tarpeen, että koska on Protussa, vetää jo leirejä ja käy ehkä paiksussa välillä, niin varmaan on pakko lähteä johonkin jaostoon, vaikka ei ehkä olisi niin paljon motivaatiota", hän kuvailee. Toisaalta Iiris pohtii, että on myös tärkeää korostaa aktiivien merkitystä Protussa, sillä aktiivit pitävät järjestön toiminnassa. "On kuitenkin myös tärkeää huomioida ne, jotka tekevät pienempiä hommia", hän lisää.

Protujen ajatuksissa aktiiviuudesta kuuluukin toive siitä, että protutoimintaan olisi helpompaa osallistua omien voimavarojen puitteissa. lo pohtii, että aktiivikulttuurista voisi löytyä tältä alueelta kehitettävää. "Olisi helpompaa olla mukana toiminnassa ja kokea itsensä osaksi sitä siten, että pystyisi ottamaan taukoja ja paine tehdä koko ajan jotain ei olisi niin vahva", hän toivoo. Ajatuksia herättää myös tiimiläisyyden arvostus, eihän se katoa jaostolaisten ja muiden aktiivien kiittämisen alle? "Leirinveto on kuitenkin se suurin ja näkyvin juttu Protussa", Iiris kuvailee tiimiläisten merkitystä järjestössä.

"Ei ehkä kannata verrata itseään muihin protuihin. Ihmisestä ei tee yhtään vähemmän arvokasta protua, vaikka se aktiivius olisikin eri muodossa kuin muilla", muistuttaa Toukkis. lo pohtii niin ikään kaiken aktiivisuuden merkitystä Protulle. "Kaikki, jotka antavat omaa aikaansa vapaaehtoisesti järjestön toiminnalle tekevät mielestäni arvokkaita asioita", hän tiivistää. □

TARINOITA JA LEGENDOJA

Protun jo yli 35-vuotiaan historian aikana on pidetty monen monta leiriä, koulutusta, jatkista, sekä kaikkea muuta hupaisaa. Ei siis ihme, että tapoja ja myyttejä on siirtynyt niin aktiivilta toiselle kuin aina leiriläisten kuuleviin korviin. Nyt saat kuitenkin kuulla muutamasta valikoidusta palasesta, jotka ainakin jollain tavalla kiteytyvät protujen monipuolisiin muistoihin.

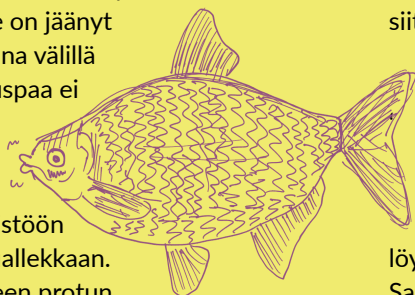
PUSPA

Puspa, virallisemmin pusupaini, on protulegendaksi muodostunut leikki, jossa nimensä mukaisesti sekä painitaan että pussataan. Puspan perussäännöt kuuluvat näin: Pelissä on aina kolme osapuolta: lahna, hyökkääjä ja puolustaja, joista jälkeiset ovat varsinaiset pelaajat ja lahna enemmänkin vain peliväline. Hyökkääjä yrittää pussata lahnaa poskelle ja puolustaja pyrkii estämään tämän, samalla yrittäen pussata hyökkääjää poskelle. Pelin voittoa se, joka saa ensin pussattua kohdettaan.

Leikki oli leireillä yleinen, mutta koronapandemian aikana sitä ymmärrettävistä syistä ei voinut leikkiä ja tämän jälkeen se on jäänyt legendaksi, josta aina välillä kuulee puhetta. Puspaa ei myöskään ehkä enää nykyään pidetä sopivana leikkinä leiriympäristöön tai oikeastaan muuallekkaan. Leikki löytyy edelleen protun ideavarastosta "legacyvaraston" julkaisemana, eli vanhasta ideavarastosta siirrettyinä. Silloinkin puspaa on kuvattu rajuksi ja tematiikaltaan äärettömän mauttomaksi, eli ei ole ihme, että se on leireiltä nykyään kadonnut.

Puspa on kokenut viime vuosien aikana jonkinlaisen takaisinpaluun ja oli ainakin jonkin aikaa kulttimaineeseen päässyt leikki aktiivien keskuudessa, esimerkiksi tapahtumissa ja jatkoleireillä.

Teksti: Hilma Selin, Joli Orblin, Tilli Salmijärvi
Kuvitus: Tilli Salmijärvi

SAUNAKLONKKU

"Se lauteilla istujista, joka ensimmäisenä persettään nostavi, on oleva uusi klonkku," kuuluu saunaklonkun kolmas sääntö. Saunaklonkku on saunassa pelattava peli, jossa yksi pelaajista menee lauteiden alle ja yrittää saada muut nousemaan ylös lauteelta, jolloin klonkun rooli vaihtuu. Pelissä yleisesti siis kosketellaan lauteiden alta muiden pelaajien takapuolia.

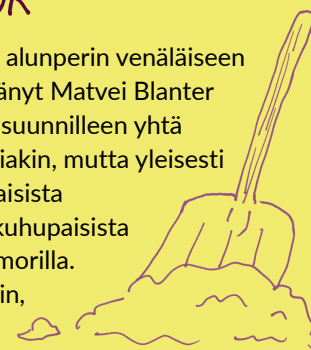
Saunaklonkku on yleinen suomalainen ja paikoittain kansainvälinenkin legenda, joka pakottavasti tulee usein protullakin esille, kun saunasta on puhetta. Kaikissa konteksteissa saunaklonkku jää suurimmalta osin vain vitsiksi ja siitä puhutaan usein pelkässä shokeeraamisen tai leikittelyn tarkoituksessa. Siksi myös sen historiaa on vaikeaa jäljittää. Lähteet väittävät saunaklonkun olevan peräisin 1800-luvun Suomesta, kun pelkkä klonkku sanana on keksitty vasta vuonna 1973. Ensimmäinen oikea maininta saunaklonkun olemassaolosta löytyy kuitenkin vuodelta 2015, jolloin Suomen Saunaklonkkuliitto -Facebook-sivu luotiin, ja se julkaisi pelin säännöt. Tämän jälkeen saunaklonkku on vähitellen noussut yleiseen tietoisuuteen ja kokenut suurempaakin suosiota sekä vuonna 2018 että nyt viime vuosien aikana.

Protullakin on viime vuosina kuulunut enemmän mainintoja legendaarisesta saunaklonkusta ja sen pelaamisen mahdollisuudesta, mutta harvoin siihen asti päästään, sillä leikin varsinainen kulku ei ole leirille sopivaa tai muutenkaan monelle mieluista.

IGOR

Igor-saunalaulu pohjautuu alunperin venäläiseen Katjuša-sävelmään (säveltänyt Matvei Blanter vuonna 1989). Igorista on suunnilleen yhtä monta versiota kuin laulajiakin, mutta yleisesti säkeistöissä kerrotaan erilaisista neuvosto-venäläisistä surkuhupaisista hahmoista groteskilla huumorilla. Igor ei ole Protusta lähtöisin, mutta sillä on leireillä pitkät perinteet. Protujen lisäämissä säkeistöissä tavataan esimerkiksi pieni apparipoika. Säkeistöt ovat kieleltään paikoin hyvin vanhanaikaisia ja jopa rasistisia. Siinä, missä monia ohjelmia on lähes täysin lakattu vetämästä epäkorrektin sisällön vuoksi, on Igor yhä kiinteä osa Protun saunakulttuuria. Kappaleen soveltuvuudesta nykyaikaan syntyy aika ajoin keskustelua.

JOTAIN AITOO

Robin-tarinanakin tunnettu fanifiktio "Jotain aitoo" on jo monen lähivuoden ajan vakiinnuttanut asemansa yhtenä suosituimmista protuleirien iltasaduista. Tarinaa luetaan useimmiten, ehkä jopa kaikilla leireillä. Varsinkin aktiivien, tiimiläisten sekä leiriläisten keskuudessa Robbe ja Emsku ovat miltei välttämättäkin tulleet tutuksi. Oli kyse sitten leikeistä (Huntermafia, taikka mikä tahansa muu ohjelma, jossa Robin on osallisena), näytelmistä taikka lentävistä lauseista: "Lainaisiks sä Robben sinistä hammasharjaa!?"

Tarinaa on julkaissut Instagramissa käyttäjä nimeltä robin_tarina_yksi. Kirjoittajista ei kuitenkaan ole tietoa, tai ainakin tietäjät pitävät asian visusti salassa. Legenda kertoo, että kertomuksen takana on joku tuntemattomaksi jättäytynyt protu, toinen legenda taas kumoa sen ensitiehen. Kuka tai ketkä tiliä siis pyörittävät?

Mutta ehkä tarinaa ympäröivä arvoituksellisuus on juuri se tekijä, joka on kohottanut sen niin korkealle, tai vähintäänkin pitänyt sen siellä. Onhan ensimmäisen luvun julkaisemisesta vierähtänyt jo tovi. Olisihan se peruskoulussa jo neljännellä luokalla, sillä tänä vuonna, 28. lokakuuta, juhlistaankin "Jotain aitoo":n kymmenvuotispäivää.

Miten Robin-tarinan tulevaisuudessa käy, koittaako se päivä, kun Robin, Suomen suosituin teini-pop-tähti, ei olekaan enää relevantti? Onhan Frontside Ollienkin julkaisusta kulunut kohta jo 15 vuotta, iältään se saattaisi olla ensi kesänä uteliaan pohdinnan pauloissa.

Onko kuitenkin mahdollista, että jo suuren suosion saavuttanut satu pitää asemansa, eikä vaihtoehtoisia vastineita nouse? Ja jos nousee, kenestä se silloin kertoo? On vaikea spekuloida tulevaa, mutta ainakin näillä näkymin rakas Robbe ei ole menossa minnekään.

PASKAKEPPI

Lärkansin partiokämppejä sijaitsee Nuuksion kansallispuistossa ja protujen kesken leiripaikasta puhutaankin useimmin tuttavallisesti Nuuksiona.

Leiripaikalla on sisävessojen sijasta kuivakäymälät erillisissä rakennuksissa. WC-istuinten alla olevat aukot ovat pieniä ja puolella vessoista syöksytorvet on asetettu väärin päin, mikä lisää hutiriskiä. Juuri tällainen onneton tilanne oli osunut sille myyttiselle leirille, jolla Nuuksion paskakeppi syntyi: ulostetta oli jäänyt kiinni kuilun seinään. Tämä luonnollisesti aiheuttaa hajua, joka vetää puoleensa paljon ötököitä. Kerrotaan, että tilanteen pelasti leiriläinen, joka tökkäsi ulosteen seinästä monttuun suurella, Nuuksion metsästä hakemallaan kepillä. Urotyön jälkeen keppi haudattiin metsään.

Paskakeppi on muodostunut niin merkittäväksi legendaksi, että keppiä on useasti yritetty kaivaa esiin. Ilmeisesti kukaan ei ole siinä kuitenkaan onnistunut, vaikka jopa kepin tarkat koordinaatit on jaettu tiimiläisten Whatsapp-ryhmä Prolupyörässä halukkaille etsijöille.

Heräsiikö ajatuksia? Pulpahtiko mieleesi kenties jokin muisto kaukaisilta takavuosilta, taikka vain iltasatu, joka tuuditti sinut uneen viimeisimmässä koulutuksessasi? Mikäli haluat jakaa omia muistoja näistä legendoista tai muun unohdetun perinteen, kirjoita siitä sähköpostilla meille lehti@protu.fi. Älä ujustele, toimituksemme kuulee mieluusti juuri sinun tarinas! □

★ PROTUN KAUTTA

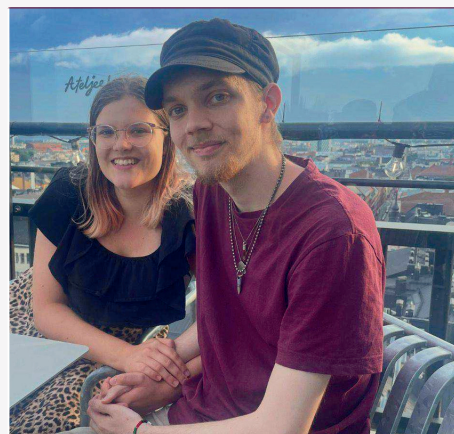
-KAKSI AKTIIVIUDESTA SYNTYNYTTÄ SUHDETTA

Protu tunnetaan ennen kaikkea leireistään, mutta monelle toiminnassa pitkään olleelle Protu on tärkeä yhteisö, jonka kautta syntyy ystävyksiä, työpareja ja toisinaan myös parisuhteita. Protun kautta tutustumisessa on kuitenkin myös omanlaisiaan haasteita, kuten se, että asutaan liian kaukana toisistaan tai siistiltä vaikuttavaan ihmiseen ei ikinä ehdi tutustua kunnolla protutapahtumassa. Lähdimme tarkastelemaan järjestön sisällä syntyneitä ihmissuhteita – mitä ne merkitsevät ja millaisia ajatuksia ne herättävät. Haastattelimme kahta Protun kautta tavannutta parivaljakkoa asian tiimoilta.

Venla Pajukangas, 22, ja Valtteri Helle, 23, tapasivat kesäjätkoleirillä Partiojylhässä vuonna 2022. He ovat seurustelleet nyt neljä vuotta, joista kaksi he ovat asuneet yhdessä. Venla oli kesäjätkiksella apparina ja Valtteri oli leiriläinen. He eivät kiinnittäneet toisiinsa aluksi suurempaa huomiota. Yhden pienryhmäkeskustelun jälkeen Valtteri oli tullut jatkamaan keskustelua Venlan kanssa. Parin tarina ei siis alkanut mitenkään poikkeuksellisesti, vaan niinkin tavallisella tavalla kuin keskustelemalla.

Venla ei näe ongelmaa siinä että Valtterikin on mukana Protussa, sillä he eivät ole tehneet mitään yhdessä Protussa kesäjätkista lukuun ottamatta. Suurin osa Venlan perheestä on mukana toiminnassa, eikä hänen mielestään olisi kannattavaa, että hän olisi esimerkiksi samassa tiimissä perheenjäsenensä kanssa. “Protu on hyvin tiivis yhteisö, jossa saa helposti ystäviä”, Venla sanoo. Hänen mukaansa voi olla vaikeampaa sijoittua tiimiin, jos on paljon ystäviä ja läheisiä Protussa. Hän kuitenkin huomauttaa, että kannattaa itse pohtia kenen kanssa on järkevää lähteä vetämään leiriä ja kenen kanssa ei. Venlan mielestä esimerkiksi parhaan ystävän kanssa ei kannata lähteä vetämään, kun taas hyvänpäivänprotututun kanssa ei välttämättä ole niin suurta ongelmaa.

Toisaalta tuttu ihminen voi tehdä tiimityöskentelystä turvallista, mutta toisaalta läheisyys voi vaikeuttaa roolien erottamista silloin, kun päätöksiä täytyy tehdä työparina eikä ystävinä.

Venla & Valtteri

Eme Solja, 22, ja Eli Olvio, 22, tapasivat vuonna 2019 rekrytointiryhmän, koulutusjaoston ja kouluttajien pikkujouluissa. “Minusta tuntuu, että molemmat ajateltiin jotenkin välittömästi, että tässä on ystävyys jota haluamme”, Eme sanoo. Hän oli päätenyt pikkujouluhin rekrytointiryhmän kautta. Eli taas oli kouluttaja, eikä oikein tuntenut ketään paikalla olleista. “Silloin Eme asui Tampereelle ja minä Helsingissä. Aina kun Emellä oli joku koulutus pääkaupunkiseudulla, hän tuli usein jo perjantaina Helsinkiin. Pelasimme Oodissa korttia”, Eli kertoo. Ystävykset ovat kokanneet yhdessä jo kuusi leiriä ja toimineet yhtä aikaa rekryinä. He ylläpitävät ystävyystään viestittelemällä, mutta myös tapaavat usein. “Varsinkin 15–16-vuotiaina oli vaikeampi mennä toiseen kaupunkiin, koska piti kysyä vanhemmalta aina lupa”, Eme sanoo.

Eli & Eme

Molemmat kokevat, että heidän ystävyytensä on ollut alusta asti syvä. “Meillä kävi tavallaan hyvä tuuri, että tapasimme vähän sattumalta, ja vasta myöhemmin teimme protussa hommia yhdessä”, Eli toteaa. Hän pohtii, olisivatko he ystävästyneet, jos olisivat tavanneet esimerkiksi samassa tiimissä, koska leirin ilmapiiri on niin erilainen. Emen mukaan tutustuminen vei kuitenkin jonkun verran aikaa, koska he asuvat eri kaupungeissa.

Ystävykset ajattelevat, että protutapahtumissa on helppoa tutustua uusiin ihmisiin, mutta hankalampaa on rakentaa kestäviä ihmissuhteita. “Tuntuu, että itsellä ei ole enää välttämättä niin paljon energiaa käyttää uusiin ystävyksiin, vaikka tapaankin tosi monia siistejä ihmisiä, joihin olisi hauska tutustua”, Eme kertoo.

Eli ajattelee, että leirillä on yhteinen rutiini ja yhteinen tavoite, mutta arkeen palattua ystävyys vaatii paljon enemmän molemmilta. Eme pohtii, että muihin harrastuksiin ja vapaa-ajan aktiiviteetteihin verrattuna Protu ei ole yhtä säännöllistä, joten ystävyuden luominen vaatii enemmän energiaa. Monet asiat järjestössä ovat projektiluonteisia, joten tutustumiseen on vain yksi mahdollisuus. Eli kertoo, että ystäväystymiseen vaikuttaa myös ikä. Hänestä tuntuu nyt siltä, että ei ole enää samalla tavalla aikaa järjestää uusia ihmissuhteita, kuin mitä nuorempana.

Protun kautta ystäväystymisen mukana tulee kuitenkin myös paljon hyviä puolia. Eme kokee tärkeäksi, että heillä on joku yhteinen asia, josta voi aina puhua. Eli myös lisää, että on hyödyllistä, että on joku, joka tietää järjestöstä ja ymmärtää toiminnassa esiintyviä ongelmia tai muita tilanteita. “Koen, että yhteinen protutausta on vaikuttanut siihen, että osaamme puhua avoimesti toistemme kanssa ja ratkaista vaikeita tilanteita”, Eli sanoo.

Valtteri mielestä on kivaa, kun protukavereiden kesken on usein jaettu kokemus ja samanlaiset arvot. Protun keskustelukulttuuri poikkeaa monista muista yhteisöistä, Valtteri ja Venla pohtivat. Kun leireillä ja koulutuksissa pysähdytään pohtimaan omia arvoja, kokemuksia ja ajatuksia, syntyy helposti tunne siitä, että toisen ihmisen tuntee tavallista paremmin. Tämä voi nopeuttaa ystäväystymistä ja ihmissuhteista voi tulla nopeasti hyvin merkityksellisiä.

“Olemme tuoneet esiin paljon sitä, että ystävyys vaatii aikaa ja vaivaa, mutta se on myös tosi kannattavaa! Jos törmää protuihin joihin haluaa tutustua, niin kannattaa käyttää aikaa ja vaivaa ystäväystymiseen, koska Protusta voi saada tosi tärkeitä ja hyviä ihmissuhteita”, Eme lisää. □

Teksti: Tove Mannerkoski, Vilma Keskitalo
Kuvitus: Tilli Salmijärvi

AKTIVISTI VAI AKTIVI?

Elämää
arvoristiriitojen
aallokossa

Roosa Welling kirjoitti Ylioppilaslehden (1/26) pääkirjoituksessa osuvasti arvojen puolustamisesta kiteyttäen viimeaikaisen pohdintani: On helppoa painella tykkäyksiä ja jakaa asioita somessa, mutta kun tulisi aika muuttaa jotain omassa arjessa, yhtäkkiä kiinnostusta onkin huomattavasti vähemmän.

Käytin aiemmin elämässäni enemmän somea, ja myönnän olleeni eräänlainen Instagram-aktivisti. Jaoin yhtä sun toista, joka hetken tunnekuohussa tuntui niin tärkeältä, että kaikkien ihmisten pitäisi tästä tietää. Yhtäkään näistä jakamistani asioista ei kuitenkaan nyt tule mieleen, enkä Pridea lukuunottamatta ole koskaan osallistunut yhteenkään mielenosoitukseen. Aktivismini onkin tasoa "mene pyörällä ja oo kiva muille". Hävettää. Pitäisikö minun aktivoitua?

Welling kirjoittaa, että ihmisiltä tuntuu löytyvän huomattavasti enemmän energiaa asioille, jotka ovat meistä kaukana ja joihin voimme oikeastaan vaikuttaa todella vähän. Onkin hämmentävää huomata, miten moni sanoo erityisesti somessa yhtä ja toimii kuitenkin aivan toisin. Toimintaa, jossa ei toimita omien arvojen mukaan, voidaan kutsua arvoristiriidaksi. Omia arvoja vastaan toimiminen taas on mielenterveydelle haitallista, kun jatkuvasti koemme huonommuuden tunnetta siitä, ettemme hallitse edes omaa toimintaamme.

Uskonkin, että osittain siksi voimme niin huonosti – saammehan jatkuvasti muistutuksia siitä, ettemme ole vielä ratkaisseet esimerkiksi ilmastonmuutosta. Välillä tuntuu, että toimintamme on jopa masokistista. Ihan kuin haluaisimme välittää vain asioista, joita emme yksilöinä voi ratkaista täysin. Ihan kuin asettaisimme tavoitteemme niin korkeiksi, ettei niitä ole mahdollistakaan saavuttaa. Tietyllä tavallahan tämä on kovin helppoa - jos emme voi asioille mitään, ei tarvitse myöskään tehdä mitään. Kun jämähdämme tähän apatiaan, unohtamme tarkastella, mitä pieniä askelia voisimme ottaa kohti itsellemme tärkeän arvon mukaista toimintaa tänään.

Mielenterveyden kannalta olisikin järkevämpää keskittyä arvoihin, jotka koetaan itselle aidosti tärkeiksi ja joiden mukaan voi toimia arjessaan. Olen itse huomannut, että Instagram-aktivismia enemmän saan irti syvällisistä keskusteluista muiden ihmisten kanssa, toisten auttamisesta ja hyvästä käytöksestä muita kohtaan. Erityisesti protuleirillä on upea huomata, miten uudet näkökulmat vaihtavat omistajaa ja maailmankuvat laajenevat. Koen, että nämä ovat olleet aidosti somea tehokkaampia tapoja vaikuttaa, vaikka sisällöllisesti somessa julkaistu juttu ja kasvokkain käyty keskustelu olisivatkin lähes samat.

Uteliaista pohdintaa ja ikäviä tunteita herättäviä asioita tuleekin eteen vino pino, erityisesti somessa – eikä se ole aina lainkaan huono asia. Kannustan kuitenkin pohtimaan, mitä olet konkreettisesti valmis tekemään tämän asian eteen? Onko tämä arvo, jonka puolesta jaksat taistella, vai viekö se sinulta vain enemmän voimavaroja? Itse totesin vuosia sitten, että jätän Instagram-aktivismin muille ja keskityn siihen, mihin voin itse vaikuttaa: omaan käytökseeni. Se ei tee minusta ehkä aktivistia, mutta onneksi voin sentään olla protuaktiivi. □

"OLEN ILOINEN SIITÄ, ETTÄ USKALSIN MENNÄ"

Kuva: Jade Giada Fussi

Enni Kettunen, 14, kävi protuleirinsä heinäkuussa Vahojärven leirikeskuksessa Parkanossa.

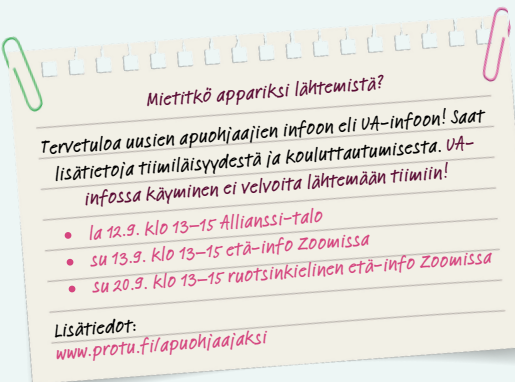
Leiri oli intensiivinen kokemus, jonka aikana tapahtui paljon. "Iltaisin väsytti ja huomasin, kuinka paljon päivän aikana oli tapahtunut", Enni kertoo. Leirin aikana keskusteltiin paljon, vaikeistakin asioista: "Kuuli muiden tapoja keskustella ja kokea. Ymmärrän nyt paremmin itseäni ja muita."

Leiriporukka oli Ennistä tiivis ja tunnelma oli hyvä. Leirillä uskalsi olla oma itsensä ja kertoa oman mielipiteensä: "Kaikkia arvostettiin ja kuunneltiin. Ei tarvinnut selitellä itseään". Porukalle muodostui paljon yhteisiä vitsejä. Suosiossa oli mm. Keravan kaupunki ja se, kun yksi leiriläinen kolautti päänsä vaahtosammuttimeen.

Parasta leirillä oli kaikki heittäytymistä vaativat ohjelmat, esimerkiksi näytelmien tekeminen ja välileikit. Norjalaista jalkaleikkiä leikittiin paljon, myös öisin. Mieleen jäivät myös huuhaa-väittelyt: "Aiheet olivat järjettömiä, mutta väittelemineen oli kivaa."

Enni aikoo mennä appariksi ensi kesänä: "Tiimiläiset tekivät leiristä ihanan." Tiimiläiset olivat tukena, kun leiri tuntui intensiiviseltä: "Haluan olla myös itse muiden tukena." Tiimiläisyys vähän jännittää, koska leiri oli henkisesti raskas. Leirin jälkeen Enni nukkui kotimatalla autossa kolme tuntia ja seuraavana yönä vielä 12 tuntia.

"Olen iloinen siitä, että uskalsin mennä." □

KUKA VOI TOIMIA PROTUSSA?

Mitä esteettömyys tarkoittaa sinulle, protuaktiivi Devon Sandkvist?

“Jokaisella on erilaiset esteettömyystarpeet, ja omani voivat olla helpompia toteuttaa kuin joidenkin toisten. En esimerkiksi liiku pyörätuolilla, mutta portaiden kiipeäminen vie huomattavan määrän energiaa. Jos leiripaikka on kahdessa kerroksessa, on kulkeminen ja leirikamujen kussaaminen hankalaa. Toimintakykyäni ja tarpeeni vaihtelevat päivittäin ja hetkestäkin toiseen: esimerkiksi aistiylikuormituksen aikana saatan joutua poistumaan leiripaikalta vaikkapa metsään. Kroonisten kipujen pahenemisvaiheessa taas voi olla hankalaa kulkea portaita tai vetää leiriohjelmaa.”

Mitä esteettömyys tarkoittaa Protussa, hallituksen puheenjohtaja Kalle Saleva?

“Esteettömyys Protussa on monimuotoinen asia. Eniten pinnalla viime aikoina on ollut fyysinen esteettömyys, viitaten esim. pyörätuolilla liikkumisen mahdollisuuksiin leireillä. Tämä ei kuitenkaan kata kaikkea, mutta jostain on lähdettävä liikenteeseen – juuri fyysisessä esteettömyydessä kun tällä hetkellä on eniten parannettavaa.”

Miten esteettömyysasiat mielestäsi huomioidaan Protussa, Devon?

“Tahtotilaa on, mutta tekoja toistaiseksi ei. Esimerkiksi esteettömiä leiripaikkoja ei ole paljon, ja Helsingin paikka pidetään sisällä talvisin osittain esteellisissä paikoissa. Tunnen pyörätuolia käyttäviä protuja, jotka haluaisivat

olla mukana toiminnassa, mutta eivät pysty osallistumaan. Autismiystävällisiä ohjeita arvostan Protussa, koen nämä hyväksi esteettömyysteoksi. Protun ilmapiirin koen kannustavaksi ja sallivaksi, kaikki voivat osallistua sellaisina kuin ovat, ja ihmiset ovat valmiita oppimaan vaikkeivat tietäisikään esteettömyysasioista. Tämä tukee osallistumista.”

Onko Protulla jonkinlaisia suunnitelmia esteellisyyspoistamiseksi tai vähentämiseksi, Kalle?

“Yleiskokouksessa keväällä vahvistettiin uusi Protun strategia vuosille 2027–2030, jossa yksi keskeisistä osa-alueista on esteettömämpien leirien järjestäminen. Varsinkin fyysisen esteettömyyden osalta keskeiseksi ongelmaksi on ilmennyt hinta, sillä aidosti esteettömät leirikeskukset ovat usein hyvin uusia, jolloin niiden omistajat haluavat hyvää tuottoa omalle rahalleen. Esimerkiksi tiedossamme on esteetön leirikeskus, jonka vuokraamisen ehtona vuokraajan puolelta on heidän oman catering-yrityksensä käyttäminen, mikä nostaisi leirin hintaa tuntuvasti. Emme koe yhdenvertaiseksi sitä, että esteetön leiri olisi huomattavasti kalliimpi kuin esteellinen leiri. Vaihtoehtoisesti omistaja käyttää tiloja aktiivisesti itse, jolloin ne eivät ole meille edes vaihtoehtoja leirien järjestämiseen.

Tavoitteenamme on tehdä toimia asian suhteen Protun strategian mukaisesti mm. yhteistyön kautta. Esimerkiksi Invalidiliiton kanssa toteutettu leiri voisi avata meille mahdollisuuden hyödyntää vaikkapa heidän yhteyksiänsä leirien

Voivatko kaikki halukkaat toimia Protussa? Pohdimme asiaa liikunta- ja aistirajoitteiden näkökulmasta, ja kysyimme asiaa Protun hallituksen puheenjohtajalta Kalle Salevalta sekä kroonisesti sairaalta, neuropoikkeavalta protuaktiivi Devon Sandkvistilta.

Teksti: Kisse Ruuska

Muu työryhmä: Noa Falke

Kuvitus: Kerttu Suominen, Milka Koivukoski

järjestämiseen saavutettavammissa paikoissa ja toisaalta jakaa tietoutta molempiin suuntiin.”

Mitä vinkkejä antaisit protuille, jotta sinulla tai muilla liikunta- tai aistirajoitteisilla olisi parempi olla Protun toiminnassa mukana, Devon?

“Älä kysy “mitä sulle on käynyt”, äläkä auta kysymättä. Älä koske apuvälineeseen – ajattele sitä ihmisen kehon osana. Et koskisi mitään muutakaan kehon osaa ilman lupaa. Voit kysyä “tarvitsetko apua”, mutta usein vammaisen ihminen on löytänyt tapansa kulkea maailmassa ilman ulkopuolisen apua. Älä kuvittele, että pelastat vammaisen ihmisen pulasta, mutta luvan saatua voit olla tukena. Välillä voi näyttää siltä, että olisi tehokkaampaa ja sujuvampaa tehdä puolesta, mutta tukee ihmisen itsenäisyyttä ja pystyvyyden tunnetta, kun saa tehdä itse. Älä oleta asioita, esimerkiksi että vammaisen ei varmaan halua osallistua johonkin ohjelmaan. Varaa aina resursseja ohjelmiin sillä ajatuksella, että kaikki osallistuvat.

Kohtaa toiset ystävällisyydellä, uteliaisuudella ja kannustavasti. Kysy miten ihminen haluaa tulla kohdatuksi ja minkälaista kieltä hänestä käytetään. Vammaisen ihminen ei ole rikkinäinen, ja hänen elämänsä on yhtä arvokasta kuin vammattomankin.” □

Kuvitus: Tove Mannerkoski

Vilma Keskitalon kolumni:

MENKÄÄ NUKKUMAAN

Kun sadepisarat ovat jättäneet pienet sienet rauhaan, tulee jokaisen leiriläisen eteen vaikea valinta: nukkua vaiko valvoa. Useimmat leiriläiset päättävät jatkaa iltaa, koska leiristä pitää saada kaikki irti! Tiimiläiset taas puolestaan pääsevät ensin iltapaltsuun, jonka jälkeen koittaa päätös valvomisesta. Iltapaltsu kestää yleensä ainakin tunnin... pidempään kuin mitä oli suunniteltu. Hyvällä tuurilla yhden (tai kolmen) aikoihin tiimiläiset pääsevät mukaan valvomaan, jos siinä kohtaa vielä virtaa riittää.

Aamulla väsyneet tiimiläiset herättävät väsyneet leiriläiset, ja päivä jatkuu väsyneessä tunnelmassa eikä kukaan jaksa keskittyä mihinkään. Mutta mitä, jos leiriä voisi viettää toisella tavalla? Tiedän, että tämä saattaa kuulostaa hullulta, mutta menemällä ajoissa nukkumaan voi kaikkien leirikokemus parantua.

Leiriläiset jättävät välillä osallistumatta ohjelmiin univajeen takia. Tiimiläisiltäkin saattaa jäädä välistä kaikki muiden vetämät kivat ohjelmat. Leirikokemus kärsii siis kaikkien osalta. Leirin jälkeen protudarraan tuskin auttaa, että joutuu nukkumaan viikon univelat pois palatakseen arkeen.

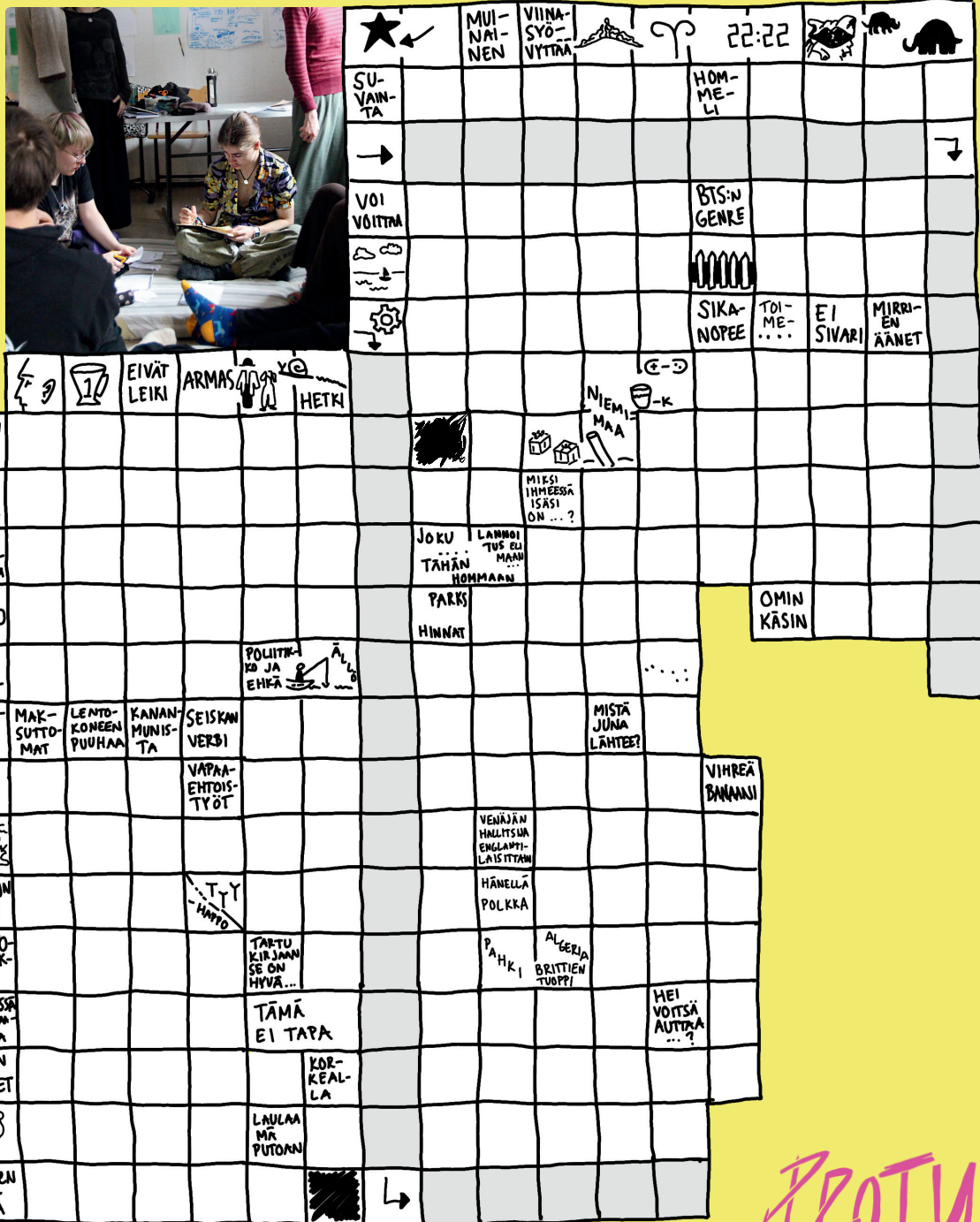
Protuaktiivit ovat usein kuormittuneita. Väitän, että iso osuus kuormitusta tulee suoraan siitä, että protut eivät nuku tarpeeksi. Tietenkin leirillä pitää päästä tutustumaan uusiin tuttaviiin, jotta saa kaiken irti yhteisestä viikosta. Yöllisen jutustelun ei kuitenkaan pitäisi viedä energiaa pois leirin ohjelmiin osallistumiselta. Tiimiläiset ovat suunnitelleet ohjelmia pitkään ja niiden takia leirille tullaan.

Myönnän kuulostavani jonkun tylsältä mutsilta, joka yrittää viedä pois kivat jutut, mutta en voi “party pooper” -asenteelleni tässä asiassa mitään. Varsinkin tiimiläisten on tärkeä huomioida omat voimavarat, koska ei ole kivaa, jos energia loppuu yhtäkkiä. Tiimiläisten vointia voisi helpottaa myös lyhentämällä iltapaltsuja. On tärkeää käydä oleelliset asiat läpi, mutta se ei voi mennä unen edelle. On myös tärkeää selvittää palaverin alussa kaikkien tiimiläisten jaksaminen.

Jokaisella pitää olla oikeus mennä järkevään aikaan nukkumaan. □

RISTIKKO

Ristikko: Siri Heilala ja Varpu Gustavson

Numeron 1/2026 ristikon vastaukset löytyvät osoitteesta lehti.protu.fi!

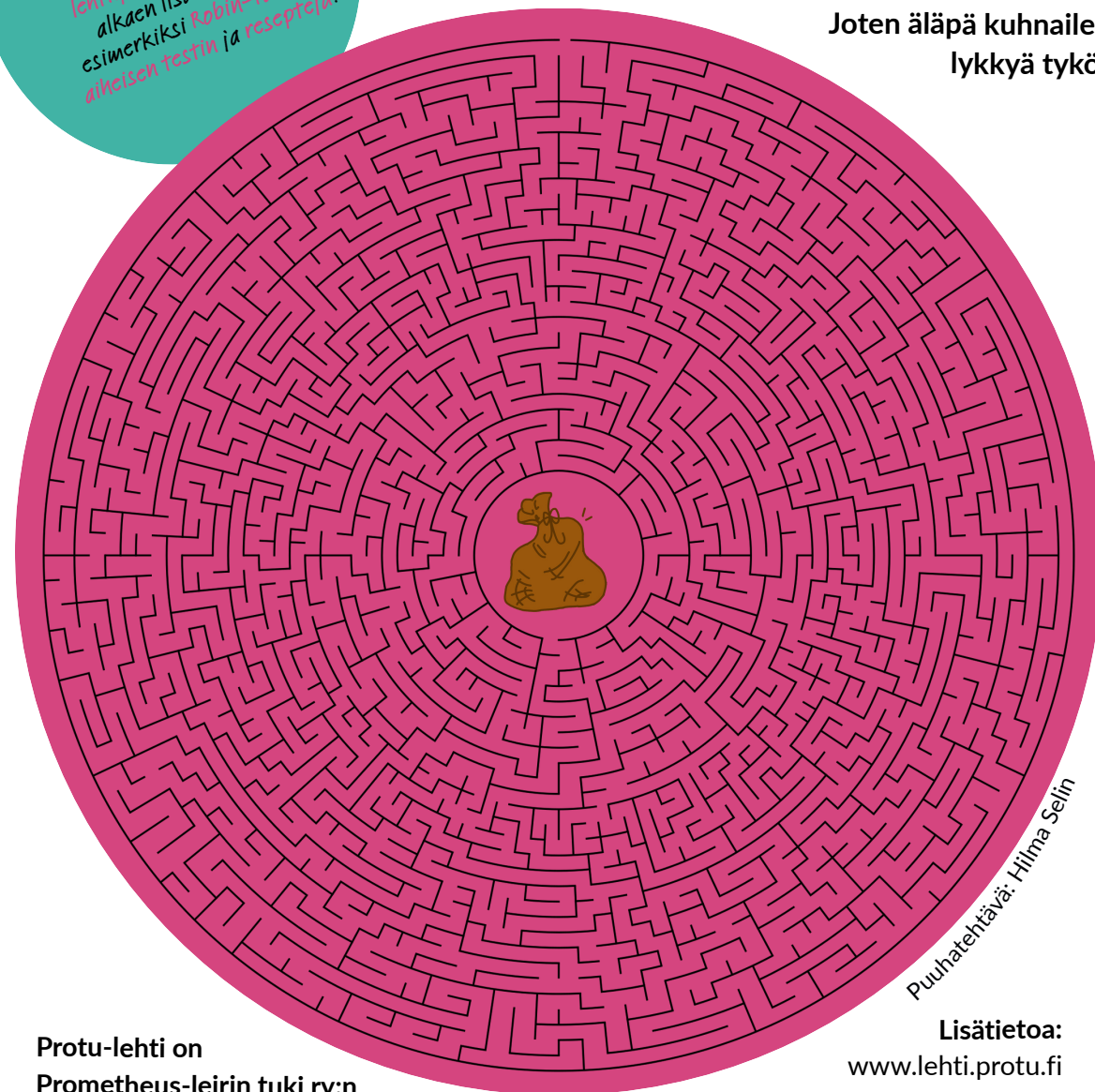
PROTU
-LEHTI

Kaipaatko lisää luettavaa?
Protu-lehden verkkosivuilta
lehti **protu.fi** löydät 1.9.
alkaan lisää sisältöä,
esimerkiksi **Robin-Tarina-**
aiheisen testin ja **reseptejä!**

OV
NOV!

**Ystäväsi on totaalisesti
pussitettu, sinun täytyy
pelastaa hänet!**

**Joten äläpä kuhnaile,
lykkyä tykö!**

Puuhatehtävä: Hilma Selin

Protu-lehti on
Prometheus-leirin tuki ry:n
jäsenlehti.

Kirjoitamme siitä, mikä protuja kiinnostaa juuri nyt.

Lehti on yhdistyksen tavoin puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton. Pyrimme julkaisemaan kaksi numeroa vuodessa, keväällä verkkonumeron ja syksyllä paperinumeron, joka postitetaan jäsenten kotiin.

Lisätietoa:
www.lehti.protu.fi

**Oikaisut, juttuehdotukset
ja muut yhteydenotot:**
lehti@protu.fi

**Suora yhteys
päätoimittajaan ja
toimitussihteeriin:**
paatoimittaja@protu.fi